

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 7. oktobra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 117.

Dr. Fran Windischer:

Za gospodarski solidarizem.

V naši zbornici za TOI smo vedno povdarjali potrebo gospodarske solidarnosti osebno v naši Sloveniji, kjer smemo po pravici govoriti o zaokroženem gospodarstvu. Zastopali smo srednjo pot, ker smo bili prepričani, da je v naših razmerah prav dobro mogoče dosegati izvestno skladnost interesov, pa smo našli za svoje umerjeno delo priznanje tudi pri kmetijskih vodnikih. Prepričan sem, da je taka pot edino prava in da je vsako enostransko izigravanje in napiheno povdarjanje potreb in zahtev posameznih gospodarskih panog za celoto nekoristno in kvarno. Treba je stremeti za tem, da se skladno dviga stopinja gospodarskega blagostanja. Ne lovimo se za utopijami. Naglašati moramo vedno in vedno potrebo resnega vsakdanjega dela in varčnega življenja. Samo na ta način se moreš prigrisovati in dogospodariti do boljših prilik, če ne sam, pa vsaj v svojih otrocih. Na žalost se tupa tudi v naših organizacijah ne v slabem namenu, ali vendar ne zadosti preudarno in včasih lahkomišljeno vrže v svet krilatice, ki si morda na prvi mah osvoje srca in duhove, ali so po treznejšem preudarku ipak škodljive in pogubne. V gospodarskih vprašanjih se ne da vedno ravnati po srčnih željah. Gospodarska tla so zdrsla in hrapava, pa tudi tam, kjer svet trenutno išče druge oblike gospodarskega udejstvovanja, ne gre brez reda, brez dela in brez discipline in podrejanja. Pisati in dopovedovati po knjigah je dokaj hvaležnejše in neprimerno lažje, kakor gospodarsko resno snovati in zdravo obdržati. Ne vem, koliko knjig in razprav moreš lepo napisati o tej ali oni gospodarski stroki in stvarilni obliki, ali je tako delo neprimerno lažje nego v življenju postaviti in zdravo voditi eno samo podjetje. V trdnem prepričanju, da

samo po načelih gospodarskega solidarizma moremo prihajati do trajnih in resnih uspehov ter da je samo pod tem vidikom in s takim vodilom mogoče uspešno in napredno gospodarsko delo, ki vodi do ustvarjanja in množenja narodnega blagostanja, smo v svojem gospodarskem zboru stali dosledno in strumno na stališču, da nam je kakor doslej tudi v bodoče potrebna skupna zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Trudili smo se po svojih najboljših močeh prepričevati in pridobivati tudi take, ki so bili drugih misli, za to stališče, ki je osebno v naših gospodarskih prilikah in v naši gospodarski legi, ki nas je tako visoko na sever postavila, z vse naokrog gospodarsko jako razvitimi sosedi in mejaši, praktično edino pravilno. Vsako preživo povdarjanje enostranskih potreb vodi do neljubih in nevšečnih razmer. V gospodarstvu je tako kakor v dobri družbi. Držati se more samo, ako ima vsak dovolj discipline in samozatajevanja ter popušča celoti na ljubo od svojega zato, da drugi njemu pritrjuje. Živi sam pa daj in pusti i drugim, da žive! To je geslo, ki ga ne smemo v zastopanju splošnih gospodarskih interesov izgubiti iz vida, ako nočemo, da se nam doslej zdrava celota razdrobi v drobce, ki nimajo nobene sile in nikake vpoštevnosti niti v napadu niti v obrambi. Obdržati hočemo zategadelj staro skupnost, ki se je izkazala, pa daje v svojem okrilju dovolj prilike za zastopanje posebnih pridov posamezne gospodarske panoge. V skupnem delu se ostrine izbrusijo in se nasprotstva ublažijo, dočim razcepljenost vodi do borbe enega proti vsem prav ob času, ko jasen prid in očitna korist gospodarjev veli, da so edini ter složno zahtevajo, da je njihova glavna besednica organizatorno sešla, kajti tako je najvplivnejša, najcenejša, najmožnejša in edino tako more dajati mesta ljudem, ki se kot strokovni delavci po živi potrebi morejo strokovno in strokovnjaško izobraževati in izpopolnjevati pa v času potrebe strokovno odlično udejevati.

Tudi Kanada poviša carine.

Carinska povišanja do 300 in 400%. — Ost proti Združenim Državam.

Kanadski ministrski predsednik Bennet je pred kratkim predložil parlamentu v Ottavi novi carinski načrt, ki je sedaj že stopil v veljavo. Glavne spremembe in povišanja se nanašajo na volno, bombaž, tekstilno blago, železo in jeklo, čevlje, papir, svilo, mineralije, steklo, izdelke iz bakra, kuhinjsko posodo, poljedelsko orodje in petrolej. Ta carinska povišanja znašajo 25%.

Carinska povišanja so naperjena predvsem proti Združenim državam, to se razvidi iz sledečega: Po novem načrtu je Kanada zvišala uvozne carine na govejo živino, meso in druge poljedelske proizvode v isti meri, kot so to storile Združene države. Posamezne carine, kot n. pr. za železo, znašajo za Združene države 7 dolarjev za tono, medtem ko znašajo za Veliko Britanijo 4 in pol in za ostale (evropske države) 6 dolarjev za tono. Neprimerno visoka povišanja — od 300 do 400% — so predvidena izključno proti uvozu poljedelskih strojev in orodja iz Združenih držav.

Iz navedenega je jasno razvidno, da hoče Kanada onemogočiti uvoz iz Združenih držav. V Kanadi se je namreč med vojno razvila močna industrija in ne smemo te države smatrati samo za agrarno. Kanada hoče torej ščititi svojo industrijo proti Združenim državam. Ministrski predsednik Bennet sam pa je izjavil, da hoče vlada s tem povišanjem omiliti brezposelnost, zato je treba, da se potrebe krijejo s produkti domače industrije.

BEOGRAJSKA TRGOVSKA ZBORNICA PROTI KARTELOM.

V svoji zadnji seji je ta zbornica soglasno sprejela sklep, ki se obrača proti več kot 25 odstotni zaščiti industrije. Nekatere industrije so 80 odstotno zaščitene. Kartelom se očita podraženje cen, ki obremenjuje konsumente s stotinami dinarjev na leto. Zahteva se znižanje cen za železo, bencin in petrolej.

Ruski dumping in Zveza Narodov.

Namesto skupne akcije — splošna obsodba dumpinga.

Na dnevnem redu razprav druge komisije Zveze narodov, ki so se te dni končale, je bil med drugim tudi stavljen predlog, da se uvede skupna obrambna akcija s strani Zveze Narodov proti ruskemu dumpingu. Do te obrambne akcije pa ni prišlo radi odpora nemške delegacije, ki je decidirano izjavila, da se ne more udeležiti take akcije, če ravno povzroča Rusija tudi nemškemu gospodarstvu velike skrbi, ki bodo v bodočnosti mogoče še hujše. Ker ima Nemčija z Rusijo trgovsko pogodbo, se bo pač raje odločila za direktna pogajanja kot za kake represalije. Tako je doslegla nemška delegacija, da je predlog skupne akcije proti Rusom padel v vodo, namesto tega je gospodarski odbor Zveze narodov izrekel splošno obsodbo dumpingov (torej tudi za vse države in ne samo za Rusijo) ter označil ta sistem kot škodljiv.

JUGOSLOVANSKA GOSPODARSKA PROPAGANDA V INOZEMSTVU.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine bo izdal v najkrajšem času »Letak jugoslovanskega gospodarstva« v več jezikih, ki ga bodo poslali zlasti v evropska gospodarska središča, pa tudi v druge kontinente. Od važnejših jugosl. gospodarskih podjetij bodo v letaku tudi slike (n. pr. od rejišč živine in petroline, od naprav za izvoz žita, industrijskih obratov itd.). Interesenti naj vpošljejo primerne slike neposredno na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine.

JUGOSLOVANSKI LES NA GRŠKEM TRGU.

List »Drvočrta« je priobčil 1. t. m. članek, v katerem poudarja, da je bilo kljub udeležbi Jugoslovanske države na zadnjem sejmu v Solunu jugoslovansko zasebno gospodarstvo le prav slabo zastopano. Zlasti slabo je bila zastopana na tem sejmu lesna industrija. In vendar je bilo zanimanje veliko ter je na sejmu zastopana Slavonia d. d. že v prvih dneh dobila večja naročila. Ne smemo pozabiti, da ni samo Grčija kot na lesu revna dežela dober odjemalec lesa, temveč da pelje preko Soluna tudi pot v Turčijo, Sirijo, Palestino, Egipt i. t. d.

TRGOVINA MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO.

V zadnjih mesecih je izvoz iz Jugoslavije v Bolgarijo močno padel; v avgustu n. pr. je prodala Jugoslavija v Bolgarijo samo 184 ton blaga v vrednosti 1.592.000 levov, dočim je odnosna številka za jan. in febr. 2525 ton in 13.500.000 levov. Padec je posledica zaščitnih odredb Bolgarije, v prilog bolgarskemu poljedelstvu. V prvih sedmih letošnjih mesecih je kupila Bolgarija v Jugoslaviji 7497 ton blaga v vrednosti 52 milijonov levov. Obratno sliko nam nudi izvoz Bolgarije v Jugoslavijo, ki je znašal v prvih petih mesecih skupno 8 in pol mil. levov, v juniju pa 8.3 in v juliju 8.2, skupaj torej ca. 25 mil. levov; ton je bilo 8356. Med predmeti bolgarskega izvoza v Jugoslavijo omenimo zlasti premog, nikljevo in cinovo rudo, železne in kovinske odpadke, staro železo, nestrojene jagnjetine, kozine, odpadke oljnih sadežev. O prizadevanju Bolgarije, ustvariti si poleg močnega poljedelstva tudi lastno industrijo, smo priobčili že par člankov.

Reforma davka na poslovni promet.

Davek na poslovni promet se je v naši državi uvedel l. 1921 in potem izpopolnil l. 1922. Imel je nalogo, da v težki finančni krizi pomaga v novi domovini uravnovesiti državno gospodarstvo. Svojo nalogo je docela izpolnil in postal tako važen del državnih dohodkov, da se mu država tudi potem, ko je izpolnil svojo nalogo, ni hotela odreči.

V praksi so se davku na poslovni promet očitale razne hibe. V glavnem so se naši davkoplačevalci pritoževali nad neenakomernim izvajanjem zakona v posameznih delih naše države, kar se je čutilo posebno pri nas, ko smo plačevali skoro četrtino vsega v državi pobranega davka na poslovni promet. Dalje so se naši davkoplačevalci pritoževali, da obremenjuje vsak promet, tudi take, ki se opravijo z izgubo, da se pojem malega obrtnika, ki so po zakonu oproščeni davka, preozkorsčno tolmači itd. Vse te pritožbe so gospodarskim krogom dajale ponovno povod, da so enodušno zahtevali, naj se davek na poslovni promet ukine. Vlada se navzlic enodušni zahtevi vsega gospodarstva na mogla odločiti, da ukine davek na poslovni promet. Pač pa ga je izpremenila z zakonom z dne 12. julija 1930 in ob tej priliki izkušala odstraniti iz njega vsaj nekatere ostrine.

Po novem zakonu naj bi se plačeval davek na poslovni promet v obliki pavšaliranja faz.

Bistvo pavšaliranja obstoji v tem, da se davek na poslovni promet, ki odpada na posamezne predmete blaga, sumira v prvotno pavšalno vsoto, ki se praviloma pobira ob uvozu ali pa pri domačem producentu. Vsi ostali prometi istega blaga so potem oproščeni davka. V obliki pavšaliranja faz se pobira davk na poslovni promet v Avstriji, na Ogrskem in na Čehoslovaškem. V Avstriji je ta oblika v zvezi s horizontalno pavšalacijo, to je z odkupom najmanjših obratov skoro docela izpodrinila normalno pobiranje davka na poslovni promet. Naš novi zakon se z nekaterimi bistvenimi izjemami tesno naslanja na avstrijski sistem.

Po novem zakonu ima minister za finance pravico, da odredi po zaslišanju gospodarskih krogov za gotove vrste blaga pobiranje davka na poslovni promet potom pavšaliranja faz v obliki skupnega davka na vse faze prometa na enkrat, pri čemer se morajo upoštevati povišanja cen za določeno blago v poznejših fazah.

Skupni davek mora praviloma zadeti vse promete enega blaga v neizpremenjenem stanju, to je v trgovskem prometu. Vendar pa se mora, kjer koli je to mogoče, urediti tako, da obsega tudi nabave prejšnjih izdelkov, potrebnih ali uporabljenih za izdelavo dotičnega blaga in istotako tudi nabave poznejših izdelkov, ki so bili iz njega izdelani. Kjer je skupni davek tako urenjen, se naziva kombiniran skupni davek. Ako se blago, za katero je plačan skupni davek, n. pr. za polufabrikate, ki so za gotove panye že finalni produkt, še naprej obdeluje, predeluje ali dovršuje, se more določiti dodatni davek. Da se doseže enaka davčna obremenitev pri istovrstnem blagu, izdelanem v državi, se mora na blago, ki se uva-

ža iz inozemstva, pobirati skupni davek na izenačenje, ki naj upošteva tudi predhodno obremenitev sirovih poluizdelkov in drugega pomožnega materiala, ki je potreben za izdelavo domačega blaga, istovrstnega z uvoženim.

Skupni davek se mora tako urediti, da zajame promet do konzumenta, to je do osebe, ki ne nabavlja blaga za nadaljnjo prodajo v neobdelanem ali nepredelanem stanju. Če se pa nabavljeno blago naprej obdelava ali predelava, se smatra za njegovega konzumenta oni, ki ga predeluje ali obdeluje. Vendar pa se po zakonu smatra proizvod iz take predelave ali obdelave za nov predmet ali promet, ki je samostojno podvržen davku na poslovni promet, v kolikor ni taka obdelava ali predelava vsebovana v kombiniranem skupnem davku na dotično blago.

To so bistvena določila novega zakona o davku na poslovni promet, v kolikor se nanašajo na pavšalacijo faz.

Pavšalacija faz ima svoje dobre, pa tudi slabe strani. V prvi vrsti se številno davkoplačevalcev zmanjša za blago, ki gre v neizpremenjenem stanju potom trgovskega prometa in konzum in legitimni trgovini se bodo izboljšali konkurenčni pogoji napram ne- lojalni konkurenci, ki se je znala og- niti plačilu davka. Pobiranje davka na uvoženo blago bo izenačilo davčno obremenitev in vsekako porabnikom otežilo direktno nabavo blaga iz ino- zemstva. Za izvoz naših finalnih pro- duktov je dalje važno, da je dana možnost, da se ves davek, ki bremeni produkcijo, more ob izvozu povrniti. Na drugi strani pa se kažejo tudi sen- čne strani deloma v tem, da bo nosi- lec davka moral založiti takoj ob za- padlosti večjo vsoto. deloma pa tudi v tem, da se že sedaj izražajo pomis- leki, ali in v koliko bo mogoče da- vek dejansko prevaliti.

Vendar pa prevladujejo pri pavša- laciji faz dobre strani. To dokazuje dejstvo, da so se avstrijski gospodar- ski krogi sami zavzemali zanjo in da se je, kakor je razvideti iz poročil, dobro obnesla tudi v Čehoslovaški.

Kakor smo že navedli, se novela ja- ko tesno naslanja na avstrijski zakon, vendar pa se razlikuje od njega v tem, da ni prevzela sistema odkupa davka na poslovni promet, ki se je v Avstriji ravno tako obnesel in pome- nja specijelno za obrtništvo izdatno olajšavo v vseh primerih, v katerih iz katerihkoli razlogov ne bo mogoče pavšalacije urediti v obliki kombini- ranega skupnega davka.

Zato je vsekakor potrebno, da se tudi v tej smeri prilagodi naš zakon avstrijskemu sistemu, seveda le v to- liko, v kolikor promet malih obrtni- kov po našem zakonu v obče ni opro- ščen davka na poslovni promet.

Naš zakon ima obliko okvirnega zakona, ki pooblašča ministra za fi- nance, da po zaslišanju gospodarskih krogov določi predmete, za katere naj se pobira davek na poslovni promet v obliki skupnega davka.

Na podlagi teh določil je minist- rstvo za finance sklicalo konferenco zastopnikov vseh gospodarskih zbor- nic in gospodarskih organizacij v na- ši državi. Na tej konferenci so zastop- niki finančne uprave izjavili, da ima preureditev zakona predvsem namen, da poenostavi in olajša pobiranje da- vka, hkrati pa tudi omogoči enakomer- no obremenitev. Izrazito finalnih na- menov preureditev po teh izjavah fi- nančna uprava nima, ker je priprav- ljena porabiti morebitne višje donose za olajšanje drugih bremen. Zakon stremi za tem, da osredotoči pobira- nje davka na poslovni promet pri čim številnejšem blagu na eno ali čim manj rok.

Konferenca je imela docela infor- mativen značaj. Priliko so gospodar- ski krogi porabili, da še enkrat na- glasijo nujno potrebo gospodarstva, da se davek na poslovni promet uki- ne, ako bi se pa še nadalje pobiral, da se prilagodi obstoječim gospodar- skim prilikam; finančna uprava je to načelno izjavo vzela na znanje, njen zastopnik pa izjavil, da je namen kon-

ference le, da se določijo smernice za izvajanje novele. Predvsem želi fi- nančna uprava

1. da stavijo gospodarske korpora- cije konkretne predloge, na katere vrste blaga naj se pobira davek na poslovni promet potom pavšalacije faz,

2. da stavijo konkretne predloge, koliko naj znaša za to pavšalacijo skupni davek na ta način, da nave- dejo, koliki deli dotičnega blaga gre- do neposredno v konzum, koliko pre- ko grosistov in koliko preko detajli- stov, dalje kako se računsko izraža povečanje vrednosti blaga v posamez- nih fazah prometa in kdo naj plača.

Za sestavo teh predlogov je mini- strstvo stavilo najprej rok štirih te- dnov in ga na ugovore, da bi se pred- logi v tem roku ne mogli sestaviti, po- daljšalo na šest tednov. Zastopstva so to delo prevzela na sebe, ker so sma- trala, da sodelovanja, katero v gospo- darskih vprašanjih vedno zahtevajo, ne morejo in ne smejo odkloniti.

V dravski banovini so predela za sestavo zaželenih predlogov že toli- ko napredovala, da bode Zbornica za trgovino, obrt in industrijo prihodnje dni pričela zasliševati interese o podatkih za konkretne predloge. V kolikor pridejo v poštev interesi in- dustrije, ki naj prevzame po novem zakonu važno vlogo, bo pri zasliševa- nju sodelovala tudi Zveza industrij- cev v Ljubljani.

Eksport valjanega železa iz Poljske v Jugoslavijo.

Jugoslavija dobavlja večji del svoje potrebe na valjanih fabrikatih od sindi- kata poljskih železnih tovarn, ki posre- duje prodajo izdelkov vseh tovarn polj- sko-gornješleske železne industrije. Pro- daja valjanih produktov iz Poljske v Jugoslavijo se je šele polagoma razvila. Še leta 1927 je bil zadevni eksport zelo majhen, je leta 1928 rapidno narasel, a leta 1929 je nastopila zopet padajoča tendenca, ki se je nadaljevala tudi še v prvih dveh letošnjih mesecih. V leto- njem marcu je pa import valjanih pro- duktov iz Poljske zopet prav rapidno na- rasel; tudi april je kazal rastočo ten- denco, a maj in junij sta spet popustila. Takle je bil import v prvem polletju štirih zadnjih let:

	1917	1928	1929	1930
Januar	201	2623	1918	101
Februar	292	3459	1486	148
Marec	332	2204	80	3480
April	109	2598	2327	4014
Maj	113	3022	3889	2649
Junij	45	2362	2085	1322
Skupaj	1092	16.268	11.785	11.714

Glavni del dobavljenih valjanih izdel- kov, več kot dve tretjini, tvori železniški material, ki ga mi zelo potrebujemo. Zlasti nam pošilja Poljska tračnice in nadgradbeni material. Na drugem me- stu je pločevina; sledi trgovsko in dru- go železo.

Med odjemalci poljskih valjanih iz- delkov je Jugoslavija še zmeraj na dru- gem mestu, pač daleč za Sovjetsko Ru- sijo, a precej pred Rumunijo, Nemčijo in Japonsko. Zanimiv je sledeči pregled, ki ga je sestavilo ravnateljstvo sindikata poljskih železnih tovarn (vse v tonah):

Rusija	90.034,5	140.395
Jugoslavija	16.122,9	11.714
Rumunija	6.740,0	2.209
Nemčija	3.665,6	1.129
Japonska	3.671,3	195

Zlasti nas zanima močno naraščanje letošnjega eksporta poljskega valjanega blaga v Rusijo in obratno padec v eks- portu na Japonsko. Eksport v Jugoslavi- jo je s poljskega stališča v prvi letošnji polovici ugoden. Znano je, da je pričela Jugoslavija v teku zadnjih let sama s produkcijo železnih izdelkov v večjem obsegu. Zlasti igra v produkciji valja- nega železa že danes veliko vlogo držav- no železno podjetje v Zenici (Bosna), ki mu zelo pomaga bližina bogatih pre- mogovnikov. Ne more se pa danes še reči, da bo jrgl. produkcija tovrstnega blaga mogla že v teku bližnjih let polj- ski import popolnoma ali pa vsaj delo- ma nadomestiti.

Revolucija v Argentini — posledica svetovne go- spodarske krize.

Ogromna Argentina bo postala s svojim slavno razsločim bogastvom in izvoznim previškom na pšenici, koruzi in živini morda najvažnejša dobavitel- jica svetovnega gospodarstva. Težko je pa dobili deželo, katere blagostanje bi tako občutno reagiralo na kolebanje v svetovnem gospodarstvu, zlasti v Ev- ropi, kot je prav ta Argentina. Od leta 1893 dalje ni bilo v Argentini nobene revolucije, prav nasprotno z drugimi dr- žavam Srednje in Južne Amerike. In če je sedaj izbruhnila revolucija tudi tukaj ter pregnala tako odličnega predsedni- ka kot je bil Irigoyen, mora imeti to svoj poseben vzrok; in iščemo ga v po- ložaju svetovnega gospodarstva.

Argentina je dežela poljedelstva in živinoreje; industrijske produkte, ki jih potrebuje, večinoma uvaža. Argentina je stopila šele v zadnjih desetletjih v polno solčno luč svetovnega gospo- darstva, zlasti kot producent in eks- porter živil. Industrija, ki se je razvila v omenjenih 37 letih miru, ima vselej polj- edelski izvor, bodisi sladkorna indu- strija v Tucumanu ali vinska industrija v Mendosi itd. Pomen argentinskega go- spodarskega življenja je v izvozu pam- pe in v naraščajoči industrializaciji onih dežel, kamor Argentina v prvi vrsti eksportira. In to je Evropa. In prav zato, ker je današnja Argentina tako zelo navezana na izvoz preveška svojih poljedelskih produktov, prav zato re- agira tako hitro in občutno na vsako spremembo gospodarskega položaja v Evropi, in zato trpi tudi ona vsled de- presije v deželah njenih glavnih odje- malcev.

V najugodnejšem letu — 1928 — je eksportirala Argentina 5327 milijonov ton pšenice. Leta 1890 je bil v njenih rokah samo en odstotek mednarodne pšenične trgovine leta 1927 jih je bilo že 18. Sicer je producirala Argentina samo 6 odstotkov svetovnega pšenič- nega pridelka, a baš v tem je njen po- men, da more tako velik del svojega pridelka eksportirati. Seveda pa s tem še njena kapaciteta nikakor ni izčrpana. Za kulturo pripravnega sveta je v Ar- gentini ca. 175 milijonov hektarov ali 1.700.000 km² — Jugoslavija meri ca. 250.000 km² — za žito bi prišlo v po- štev okoli 80 milijonov hektarov, pa jih je kulliviranih doslej samo okoli 24 mi- lijonov. Zlasti pridelovanje pšenice je omejeno na razmeroma ozek pas, pred- vsem zaradi padavinskih razmer, a bi se moglo bistveno razširiti s modernim veleposeznim namakalnim sistemom in z vpeljavo modernih metod pridelovanja. Tudi kot dežela koruze je Argentina med prvimi, takoj za U. S. A., vrednosti njene živine so cenili že pred vojsko na ca. 30 milijonov funtov. Ild.

Dežele Latinske Amerike od Mehike čisto dol do juga, so vse izredno za- dolžene in zato še bolj izpostavljene dviganju in padanju svetovnih korn- junkture. V Argentini se je proces krize pospešil še z obsežnimi nerenabil- nimi izgradbenimi deli, zlasti slavbnimi in vojaškimi. Argentina ima samo ca. 11 milijonov prebivalcev, a njeno skup- no zadolženje — torej tudi posojila pro- vincialnih vlad in občin — znaša nad štiri milijarde pesov. 1 peso je ca. 20 dinarjev. Zraven moramo računati še hi- potečna zastavna pisma, kojih obtok je 30. julija t. l. znašal 1600 milijonov pe- sov. Argentina je torej ena najbolj za- dolženih dežel sveta in se zato ni ču- diti, če je njena vrednota ogrožena.

Izvoz Argentine v prvih petih leto- šnjih mesecih je naveden s 300 milijoni zlatih pesov proti 455 milijonom v istih lanskih mesecih (— 34%); po kvantiteti je padel celo za 40 odstotkov: 4,5 mil. ton proti 7,7. Izvoz pšenice je padel v omenjeni dobi od 1.000.000 na 631.000 ton, izvoz koruze od 1.620.000 na 1 mi- lijon 260.000 ton. Ta bilanca je torej iz- redno neugodna; in v Argentini vedo, da bi tudi dobra letina ne odstranila težkoč, ker je svetovni trg prenasičen z agrarnimi produkti. Svetovni obdelani svet raste od leta do leta, nakupna moč konsumentov pa hitro pada. Po statistiki Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu je znašal s pšenico ob- delani svet na zemlji v računskem letu 1929/30 ca. 130 milijonov hektarov proti

Po svetu

Zakonski načrt o industrializaciji dr- žave je predložen ministrstvu za irgo- vino in industrijo.

Tarifna znižanja v Jugoslaviji nazna- nja »Jugoslovanski Glasnik«. Gre za železnice in za plovna podjetja. Zlasti se bodo olajšave ozirale na eksportno trgovino.

Oddelek za vinsko trgovino pri Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov se je osnoval s 1. oktobrom. Namen mu je pospeševanje vinskega eksporta. Pri- merjaj naše članke o organizaciji vin- skega eksporta.

Razgovor o kartelih in kartelnih ce- nah v Jugoslaviji se je vršil 30. septem- bra pri beograjski TOI in se bo nade- ljeval na prihodnji seji. Posamezni go- vorniki so govorili zlasti proti kartel- nim cenam za sladkor, železo, olje, bencin in petrolej ter so jih označili vse kot previsoke.

Za pogozdovanje ob Plitvičkih jezerih je dovolila vlada 1 milijon dinarjev.

Alpine Montan je morala vsled izred- no slabe zaposlenosti obrat zopet ome- jiti.

Daniel Guggenheim, bakreni kralj in milijarder, je umrl v starosti 74 let. Vsi morajo iti.

Cena cinkove pločevine je nemška zveza v Berlinu znižala za 1 marko pri 100 kg.

Izvoz čebule iz Egipta je vsled car- inskega zvišanja v USA in na Kubi padel od 3.800.000 vreč v preteklem letu na 1.840.000 vreč v tekočem letu.

»Jugočeška« v Kranju zvišuje delni- ško glavnicu od 10 na 15 milijonov di- narjev. Če bo potrebno, je predvideno nadaljnje zvišanje na 20 milijonov di- narjev.

Gospodarski položaj Češkoslovaške na koncu avgusta in v začetku sep- tembra je v poročilu Češkoslovaške Narodne banke označen takole: Pa- danje brezposelnosti se je zaenkrat ustavilo. Delno poživljenje je le začas- no in sezonsko. Insolvenčni val je ne- koliko upadel.

Chryslerjevo prodajo v Nemčiji bodo tako reorganizirali, da bo ostalo tam sicer manj delavskih mezd, a več tr- govskega denarja. Novi tipi bodo na irgu cenejši kot so bili dosedanja. Cen- ično prodajo za Nemčijo bo prevzela družba Hanko in Koblenzo.

Trgovina z ruskim žitom na ameri- škkih borzah je po poročilih holandskih listov prepovedana. Druga poročila o tem nič ne govorijo.

Bakrena družba Rio Tinto izplačuje 10 šilingov interimne dividende proti 25 šilingov v isti dobi lanskega leta.

Cena bombaža v Novem Orleansu je dosegla z 10 cents novo sezonsko re- kordno globino. Pridetek v USA bo po vseh znakih kvantitativno in kvalitativ- no nad lanskim.

Brezposelnost na Dunaju je s šle- vilko 70.221 za 18.727 večja kot lani ob tem času. Največ gre ta prirastek na rovaš kovinske industrije, ki šteje skoraj eno četrtino vseh brezposelnih.

Združena varšavska transportna in plovna družba, ki spada med največja poljska plovna podjetja, je postala in- solventna s pasivi 4 milijone zlotov. Država ima pri družbi 50 odstotno ude- ležbo.

128 milijonom v računskem letu 1928/29, svet lanene kulture 8 proti 7,8, z ovsem obdelana zemlja 61,7 proti 60,5 itd.; le s koruzo obdelana zemlja je nekoliko padla. Ta rapidni dvig poljedelske skupne kulture zadene agrarne dežele Južne Amerike posebno hudo, in ne vi- di Argentina sedaj nobenega izhoda iz te stiske. Argentinsko poljedelstvo in živinorejstvo se je razvilo zmeraj bolj za svetovni trg, in iz tega izviraajoče prodajne krize so zadolženje poljedel- stva izredno pomnožile. Zadolženje li- šči posebno najemnike, ki morajo od- dati lastnikom zemlje do 50 odstotkov od brutodohodkov in še več. V tem kompleksu problemov tičijo viri argen- tinske revolucije, ki ima za cilj radikal- no spremembo argentinske agrarne po- litike.

Iz poročila

zborničnega predsednika g. Ivana Jelačina o delovanju zbornice v dobi od 15. decembra 1929 do 25. septembra 1930.

6. Davčna zakonodaja.

Iz za zadnje plenarne seje so bile v finančni zakonodaji izvedene mnoge izpremembe. V administrativnem oziru moramo omeniti reorganizacijo finančne uprave, ki se je izvedla v vidu dekoncentracije. Delokrog finančnih direktorij se je v zmislu želj gospodarskih krogov v pogledu neposrednih davkov, trošarin in taks dokaj razširil. Bilo je pri tem tudi deloma usreženo ponovni zahtevi gospodarskih krogov, da se prenese reševanje pritožb v drugi instanci na finančne direktorije. Pri izvedbi te reorganizacije se je usvojil tudi predlog zbornice, da se ustanovi za področje bivše mariborske oblasti poseben inšpektorat v Mariboru.

Meseca maja se je vnovič izpremenil zakon o neposrednih davkih. Nekatere te izpremembe posegajo jako globoko v interese gospodarstva. Med izpremembe te vrste spada v prvi vrsti poostreitev družabnega davka. Omenjena poostreitev obstoja namreč v tem, da se v nasprotju z dosedanjimi predpisi samoupravne doklade, ki se plačajo na družbeni davek, ne smatrajo več za odbilno postavko. S tem se družbeni davek dejansko povečal povprečno za 25%. Zbornica se je vsled te poostreitve obrnila na finančno upravo s posebno predstavitvijo, v kateri je predlagala ukinitve te določbe, odnosno, v kolikor bi se temu ne moglo ugoditi, slavila predlog, da se ta določitev prične izvajati šele z letom 1931.

Veliko iznenadenje je prinesel nov davčni zakon z izpremembo določil glede sestave reklamacijskih odborov. Dočim je bil ta odbor dosedaj sestavljen tako, da je polovico članov imenovala finančna uprava, drugo polovico pa naša zbornica, bo odbor po novih določbah sestavljen tako, da bodo poleg gospodarskih zbornic imele tudi stanovske zbornice v reklamacijskem odboru svoje zastopstvo. Zato se je za število teh zbornic zmanjšalo število zastopnikov zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Ker se je s tem možnost uspešnega zastopanja interesov trgovine, obrti in industrije znatno zmanjšala, je naša zbornica v ponovnih predstavkah zahtevala, da se varujejo interesi trgovine, obrti in industrije v dosedanjem obsegu in da se odbor sestavi tako, da bodo ocenjevali dohodke trgovine, obrti in industrije izključno zastopniki zbornice za TOI, na katere interese pada nad 90% odmerjenih davčin.

Poseben zakon je dovolil porabiti 20 kronske priznanice za plačilo davkov. Zbornica se je — kakor vam znano — za zadovoljivo ureditev tega vprašanja ponovno zavzemala in končno doseгла, da se je dovolilo, da se omenjene priznanice lahko porabijo za plačilo davkov. Žal, da so se mogle porabiti samo za plačilo davkov do konca leta 1928. Zbornična prizadevanja, da bi se smele priznanice porabiti tudi za poravnava tekočih davkov, so ostale žal brezuspešne. Končno se je vendarle preleži del priznanic na ta način vnovič in to vprašanje likvidiralo.

Na novo se je uredila tudi izmera vojnice, katero plačujejo za vojaško službovanje nesposobne osebe. Vojnica znaša 50 % odmerjenih neposrednih davkov, kar pomenja za prizadete osebe občutno obremenitev. Zbornica je zato naslovila na ministrstvo vojne in mornarice in na ministrstvo financ posebno spomenico, v kateri je predlagala, da se vojnica zniža na izmero, v kateri se je pobirala do konca leta 1928, to je na 12,5 % predpisanih neposrednih davkov.

Meseca aprila je bil uveljavljen izpremenjen trošarinski zakon. Izpremembe glede državnih davščin, ki jih vsebuje novelirani zakon, so preležno formalnega značaja, zato pa so toliko važnejše določbe glede pobiranja banovinskih in občinskih trošarin. Po novih predpisih se ne smejo pobirati banovinske in občinske trošarine pri tovarniških podieljih, trgovcih in točilcih

na debelo, dokler se s trošarino obremenjeni predmeti ne prodajo za potrošnjo na področju dotične banovine ali občine. S tem predpisom je bilo uza konjeno načelno stališče, katero je zbornica glede samoupravnih davščin že od prvega početka dosledno zastopala. Na drugi strani pa je tudi v novem zakonu ostalo vprašanje trošarine na prosto žganjekuho odprto in vse pri starem ter se zadevne zahteve gospodarskih krogov tudi to pot še niso uvaževale.

Revizija taksnega zakona je dosedaj le deloma izvedena. Tako so bile letos na novo regulirane s posebnim zakonom sodne takse, pri čemur se je deloma vposlevalo tudi predloge gospodarskih korporacij. V okviru veljavnega zakona je zbornica z uspehom zaključila akcijo glede taks na tekoče račune in taks na karloleke.

7. Samoupravne davčne.

V avtonomnih financah so mnogi ukrepi vlade in odredbe zakonov povzročile neke vrste labilno stanje. Do čim lasne potrebe občin itak avtoma lično narasajo, se njihov položaj otežuje s tem, da se prenaša na nje vedno nova bremena, na primer učiteljska stanovanja, stvarne potrebščine, državne policije itd., ne da bi se jim predkazala za te svrhe potrebna kritja. Ob enem se jih omejuje v njihovih dohodkih, kakor jasno kaže v zadnji davčni noveli uveljavljena prepoved nalagati samoupravne davščine v zvezi z zakupnim razmerjem in gostaščino. Zbornica se je v tem oziru zavzela za to, da se občinam brez primerne kompenzacije ne nalagajo nova bremena in da se jim dovoli še nadalje pobirati gostaščino v dosedanjih oblikah. Sedanje stanje vodi do tega, da se občine zahtevajo k iskanju novih virov dohodkov in uvajajo davščine, ki ovirajo gospodarski napredek.

Samoupravna davčna politika radi raznovrstnosti oblik in višine davščin itak ni dovoljna za gospodarstvo, ki je z javnimi dajatvami do skrajnosti obremenjeno. Vprašanje pobiranja občinskih trošarin se je sicer zadovoljivo uredilo z zakonom o državnih trošarinah, vsa ostala vprašanja avtonomnih dvščin, ki potrebujejo nujne ureditve, pa so ostala pri tem nerešena. Vsled tega je zbornica ob vsaki priliki naglašala nujno potrebo, da se vprašanje samoupravnih financ čimprej uredi z zakonom v zmislu že stavljenih predlogov. O raznih prilikah smo se tudi letos ponovno izjavili proti davščinam, ki obremenjujejo sirovine, polufabrikate in posebno sredstva proizvodnje, pogonsko silo odnosno material za proizvodnjo pogonske sile, kakor so na primer banovinske davščine na konzum električnega toka in na potrošnjo premoga. Dalje je zbornica zastopala stališče, da se davščine, ki imajo značaj izvoznih in prevoznih taks, ne smejo pobirati. To stališče smo uveljavljali v spomenicah specijelno glede trošarine v Ljubljani in občinske davščine na blagovni promet v Kranju. Okvir poročila mi žal ne dopušča, da bi se mogel podrobneje spuščati v to vprašanje, ki je predmet stalne pažnje in proučevanja v zbornici. (Nadalj. prih.)

Pomudbe in poupraševanja

Tvrška: Krauthammer, Lyon 17, rue Waldeck-Rousseau, se zanima za večji nakup suhih gob. Interesenti se pozivajo, da se s svojimi ponudbami obrnejo neposredno na imenovano tvrdko.

Tvrška: Heinrich Noll, Schneidershof 30 (Schaffbrücke bei Saarbrücken) želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki namiznih jabolk, ki se naj na imenovano tvrdko direktno obrnejo.

Tvrška: W. T. Rawleigh, veletrgovina buhača, Czikowtrg bilje, zastupnik Stanko Gučić, Dubrovnik 2, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki izdelujejo škatljice iz pločevine.

Tvrška: Čehoslovaško Skladišče Novi Sad, Veliki Liman, se zanima za tukajšnje tvrdke, ki bi mogle izvoziti večje količine namiznih jabolk. Interesenti naj stavijo ponudbe franko vagon čehoslovaško-ogrska meja.

Člani Vrhovnega Zakonodajnega Sveta.

Od strani naših interesentov smo že ponovno dobili vprašanja o članih Vrhovnega Zakonodajnega Sveta. Na željo teh interesentov smo si pribavili seznam članov navedenega sveta in ga v nastopnem priobčujemo:

1. g. Dr. Alaupović Tugomir, ministar na razp;
2. g. Dr. Arandjelović Dragoljub, prof. Univ. v Beogradu;
3. g. Dr. Bazala Albert, prof. Univ. v Zagrebu;
4. g. Dr. Balen Josip, prof. Univ. v Beogradu;
5. g. Berković Nikola, Generalni direktor Zem. Banke v Sarajevu;
6. g. Dr. Gosar Andrija, prof. Univ. v Ljubljani;
7. g. Dr. Grizogono Prvislav, Ministar na razp;
8. g. Dr. Dežman Milivoje, lekar i nov. v Zagrebu;
9. g. Dr. Dolenc Metod v Ljubljani;
10. g. Djirčić Petar, publicist v Splitu;
11. g. Dr. Toma Živanović, prof. Univ. v Beogradu;
12. g. Dr. Karamehmedović Hamdija, biv. minister;
13. g. Dr. Kramer Albert, biv. minister;
14. g. Dr. Krek Gregor, prof. Univ. v Ljubljani;
15. g. Krpan Vilko, prof. v penziji iz Bakra;
16. g. Dr. Krulj Uroš, biv. minister;
17. g. Dr. Marković Bogdan, bivši minister;
18. g. Dr. Maurović Ivan, prof. Univ. v Zagrebu;
19. g. Mijušković Lazar, pret. Min. Saveta v penziji;
20. g. Mijušković Mirko, minister v penziji;
21. g. Dr. Miletić Slavko, bivši minister;
22. g. Dr. Perić Ninko, minister v penziji;
23. g. Popović Daka, inženjer, biv. ban Dunavske banovine;
24. g. Dr. Popović Svetislav, biv. minister;
25. g. Radović Čedomir, biv. minister;
26. g. Dr. Sagadin Stevan, državni svetnik;
27. g. Dr. Sardelić Rudolf, državni svetnik;
28. g. Dr. Stojadinović Milosav, podpredsednik Beograd. občine;
29. g. Dr. Subotić, pret. kasacijskega suda v Beogradu;
30. g. Timotijević Kosta, biv. minister;
31. g. Hribar Ivan, punomoč. ministar v penziji;
32. g. Dr. Čubrović Pavle, prof. Univ. v Beogradu;
33. g. Dr. Šećerov Slavko, bivši minister, narodni poslanec;
34. g. Dr. Škerlj Milan, prof. Univ. v Ljubljani;
35. g. Dr. Šurmin Djura, minister v penziji;
36. g. Ivan Pucelj, minister v penziji;
37. g. Dr. Marušić Drago.

KONGRES PIVOVARNIŠTVA V PLZNU.

V nedeljo 28. sept. je prišlo na pivovarniški kongres v Plznu 734 delegatov, med njimi 124 iz 14 inozemskih držav. Naglašalo se je, da je doseгла pivovarniška industrija višek konjunktura; vsi znaki kažejo, da je ugodni položaj pri kraju. Padec v prodaji piva bo trajal naprej, kajti njegov vzrok tiči v nerazveseljivem gospodarskem položaju in v rastoči brezposelnosti. Cene prvih dveh glavnih surovinskih produktov, ječmena in hmelja, so sedaj sicer ugodne, a se je treba pripraviti na to, da bodo zopet narasle. Zvišani davek na pivo bo pa obstojal naprej. Glavni vzrok težkega položaja v pivovarništvu je neurejena konkurenca. Poslabšanje je letos izraženo v splošnem padanju prodaje piva. Sprejetih je bilo več resolucij, tičočih se čehoslov. pivovarništva.

Ljubljanska borza

Tečaj 6. oktobra 1930.	Povpr. ševanje Din	Ponudbo Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22 73	22 79
Berlin 1 M.	13 4225	13 4525
Bruselj 1 belga	—	7 8759
Budimpešta 1 pengő	—	9 8850
Štarih 100 fr.	1094 40	1097 40
Dunaj 1 šilling	—	7 9850
London 1 funt	—	274 35
Newyork 1 dolar	56 25	56 45
Paris 100 fr.	220 50	222 50
Praga 100 kron	167 17	167 97
Trst 100 lir	294 50	296 50

Razno

Nova telefonska zveza Varšava—Lodž je bila oivorjena kot del mednarodnega telefonskega omrežja, po katerem bodo polagoma vsa poljska mesta priključena evropskemu omrežju.

Londonske kovinske notacije zopet padle. Kupčija na londonskem kovinskem trgu je tako motena, da se v mnogih slučajih imenujejo samo nominalne cene. Cene so v soboto zopet močno padle, pa so bile že v petek zelo nizke; standard — baker je padel na 44³/₄, cin na 129⁷/₈, cink na 15%. V vseh treh slučajih je ta notacija rekordna globina in sicer za baker od leta 1896 naprej, za cin od 1914 in za cink od leta 1900.

Francoski kapital v rumunski tekstilni industriji. Izvedla se je francoska tekstilna ustanovitev v Rumuniji z imenom Financiere Textile pour la France et l'Etranger in z glavnico 90 milijonov frankov. Kot namen družbe se navaja naložba kapitala v tekstilni industriji in trgovini ter v drugih neposredno ali posredno v zvezi se nahajajočih kupčijskih panogah, dalje kreditno dovoljevanje tekstilni industriji in trgovini. Vsa delniška glavnica je bila vplačana v gotovini. Družba je udeležena tudi pri znanem volnenotekstilnem podjetju Buhusi.

Znižanje mezd v Ameriki. Zaposlenost industrije v U. S. A. je po poročilu ameriškega delovnega urada v avgustu zopet padla. Preiskava tega urada, raztezajoča se na večji del industrijskih podjetij v U. S. A., je ugotovila, da je padlo število v industriji zaposlenih delavcev v avgustu na 79,9 odstotkov povprečnosti leta 1929. V juliju je bilo to število še 81,6%, v juniju 85,5, v maju 87,7, v aprilu 89,1, v marcu 89,8 in v februarju, najugodnejšem mesecu tekočega leta, 90,3 %. V primeri z lanskim avgustom je padla zaposlenost v letošnjem avgustu za več kot 19 odstotkov. Omembe vredno je tudi, da je skupni znesek izplačanih mezd padel v še veliko večji meri, iz česar moremo sklepati, da se izvajajo tudi v Ameriki redukcije mezd in krajšanje delovnega časa. Kljub lepo pobarvanim drugim poročilom je tudi Amerika v znamenju depresije.

Nevdržljive cene aluminija. V zadnjem času se opaža na aluminijevem trgu boj proti previsokim cenam. Dočim so se vse kovine napram predvojnemu letom pocenile za 20 do 40 odstotkov, je n. pr. aluminij v Nemčiji nad 30 odstotkov nad predvojno višino. Sedaj so pa v Ameriki cene aluminija v zadnjih tednih tako močno padle, da so samo še za ca 5 % nad predvojnimi. Evropski kartel aluminija, ki drži cene od majnika 1928 dalje stabilno, se kljub veliki divergenci med evropskimi in ameriškim cenami doslej še ni odločil za znižanje tečajev. Porabna industrije se je zato začela nakupom odtegovati, posebno še, ker se tudi fabrikati težko prodajajo. Večkrat se opažajo tudi poskusi, da se aluminij nadomesti s cenejšim magnezijem, na drugi strani se polaga večja važnost na izdelovanje aluminija samega, tako da obstoji že danes nadprodukcija, ki bo prisilila kartel k znižanju cen. To je tembolj pričakovati, ker je nastala zlasti v Italiji in Španiji lastna aluminijeva produkcija, ki hoče kartelu konkurirati. Lani je znašala vsa svetovna produkcija aluminija 264.400 ton.

Dobava-prodaja

Dobave. Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave železnih vozičkov in samokolnic; do 13. oktobra t. l. glede dobave tiskovin. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2200 kg žebeljev. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bencina, 1 oficirskega sedla, 2500 kg olja za osovine in 30.000 kg ovsu. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10 plošč iz kotlovene pločevine, 500 kg bombaža za čiščenje, 2500 kg tračnih žebeljev, 10 sodov masti za jamske vozičke, 200 omostov krovne lepenke, 2100 kg vijakov z maticami in 4200 kg železne pločevine. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1000 metrov jeklenih vrvi ter glede dobave kabla. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1 kompletne priprave za čiščenje kotlov ter glede dobave 3000 komadov kreslinih kamenčkov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železa, pločevine, jekla, vijakov, žičnih trakov, podložnih rinčic, zakovic itd.; Dne 20. oktobra t. l. pa glede dobave gramoza. — Dne 18. oktobra t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave papirja za zavijanje; dne 20. oktobra t. l. pa glede dobave raznih maziv, bencina, petroleja, nafte itd.; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave krovne lepenke, asfalta in katrana; pri Direkciji državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu pa glede dobave koksa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja raznih odpadkov od oblek, usnja, odej, pločevine itd. se bo vršila potom licitacije dne 18. oktobra t. l. pri Upravi III. oddelka Zavoda za izradu vojne odeje v Zagrebu, Ilica br. 207. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja kožuhov v popravilo se bo vršila potom javne ofertalne licitacije dne 17. oktobra 1930 pri prometno-komercijelnem oddelku Direkcije državnih železnic v Sarajevu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

Tržna poročila

TRG JAJEC.

Zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob juž. žel. poroča: Kakor je bilo pričakovati, je shlajeno blago trenutno popolnoma izrinilo sveža jajca. Sveže blago je doseglo pač tako visoko ceno, da se je moglo blago iz hladilnic ceneje prodajati kot sveže blago. Gospodarsko slabši sloji, glavni odjemalci jajec, kupujejo pač cenejše blago. Zato je nastal v prodaji svežega blaga zastoj, ki bo najbrž trajal toliko časa, da bo večji del hladilnega blaga oddan konsumu. Nakupne cene so ostale vsled optimizma nekaterih eksporterjev nespremenjene, a bi bilo svetovati, da se nekoliko znižajo.

Tržne cene v Mariboru.

dne 1. oktobra 1930.

1 kg govejega mesa l. 18—20, II. 16—18, III. 12—14, svežega jezika 20—25, vampov 7, pljuč 5—8, ledvic 18—20, možganov 18—20, parkljev 4—5, vimena 8—10, loja 2—5—10 dinarjev. **Telefina:** 1 kg telefina l. 24—35, II. 16—20, jetr 25, pljuč 20 dinarjev. — **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa 15—28, sala 22—24, črevne masli 12—14, pljuč 10—12, jetr 10—14, ledvic 20—25, glave 10—12, nog 8—10, slanina sveže 17—24, papricirane 24—30, prekajene 20—30, masli 22—26, prekajenega mesa 18—27, gnjati 30—40, prekajenih nog 8—10, prekajenega jezika 30—36, prekajene glave 10—12 dinarjev. — **Drobnica:** 1 kg ovčjega mesa 12—15. — **Klobase:** 1 kg krakovskih klobas 36—40, debrecinskih 30—32, brunšviških 18—25, pariških 28—32, posebnih 28—30, safalad 28—30, hrenovk 30—36, kranjskih 30—40, 1 kom. prekajenih 5—6, 1 kg mesenega sira 28—32, hlačenk 22—28 Din. — **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa l. 10, II. 5 Din. — **Kože:** 1 kom. konjske kože 152—175, 1 kg goveje kože 11—12, telečje kože 20, svinjske kože 8—10, gornjega usnja 65—95, podplatov 45—60 Din. — **Perutnina:** 1 piščanec majhen 14—25, večji

25—30, kokoš 36—45, raca 20—30, gos 65—80, puran 65—85, zajec domač majhen 10—20, večji 25—40 Din. — **Ribe:** 1 kg belic 1—6, morskih rib 32—38 Din. **Mleko, maslo, sir, jajca:** 1 lit. mleka 2—3, smelane 12—14, 1 kg surovega masla 32—36, čajnega masla 40, masla kuhanega 44, ementalkega sira 80, polementalkega 40, lrapišnega 28—40, grojskega 30, lilskega 30—32, parmezana 80, sirčka 6—7, jajce 1—20—150. — **Pijače:** 1 liter vina novega 4—20, starega 12—24, 1 liter piva 9, steklenica piva 5—50, sodček piva (250) 150, 1 lit. žganja 36—48, rum 36—56, sadjevca 3—50—4, 1 steklenica pokalic 1—50—250 Din. — **Kruh:** 1 kg belega kruha 5, črnega 4—20, žemlja 1—50 Din. **Sadje:** 1 kg jabolka l. 6, II. 4, III. 2—50, sliv 6—7, sliv posušenih 10—14, breskev 8—10, 1 lit. kostanja surovega 4—5, pečenega 8, 1 kg hrušk l. 10, II. 8, III. 6, limona 0—50—125, oranža 4—6, 1 kg rožičec 8—10, smokev 10—16, mandelnov 44—56, orehov 12, orehov luščenih 44, rozin 14—28, maka 16 Din. **Specerijsko blago:** 1 kg kave l. 56—90, II. 42—70, pražene l. 72—96, II. 44—80, čaja 80—250, soli 2—50—275, popra cellega 46—60, popra mlelega 48—64, cimela 54—60, paprike 40—70, leslenin 7—50—12, marmelade 20—40, pekmez 10, medu 16—20, sladkorja v prahu 13—50—14, v krist. 11—80—12, v kockah 13—20—13—50, kvasa 34—40, škroba pšeničnega 12—20, riževega 16—25, riža 5—19, 1 lit. kisove kisline 39—50, kisa navadnega 1—50—6, vinskega 3—8, olja olivnega 16—18, olja bučnega 15—18, špirila denat. 6—16, 1 kg mila 13—17, sode 1—80—2, ječmenove kave 8—17, cikorie 17—22 Din. — **Zito:** 1 kg pšenice 1—70—250, rži 1—40—250, ječmena 1—40—250, ovsu 1—70—250, koruze 1—40—250, prosa 1—50—3, ajde 1—40—3, fižola 2—50—420, graha 14, leče 14—17. **Mlevski izdelki:** 1 kg pšenične moke 00 3—60—4, 0 3—60—4, 2 3—40—380, 4 3—20—365, 5 2—90—350, 6 250—3, 7 160—225, ržene moke l. 3—350, II. 280—3, prosene kaše 3—50—450, ječmenčka 3—40—12, orehov 1—180, koruzne moke 1—70—380, koruznega zdroba 2—60—4, pšeničnega zdroba 3—40—5, ajdove moke št. 1 5—50—7, št. 2 3—50—6, kaše 7 Din. — **Krma:** 1 q sladkega ali kislega sena 70—80, olave 50—75, ovsene slame pšenične in ržene 45—50 Din. — **Kurivo:** 1 m³ iridih drv 130—145, mehkih 90—110, premoga lrb. 41—45, velenj. 24—28, 1 kg oglja 2, koksa 0—75—1, 1 lit. petroleja 7, bencina 8—14, 1 kg karbida 7—8, sveč 16—32 Din. — **Ze-**

lenjava: 1 kom. salate zgodnje ali glavne 0—50—150, endivije 0—50—150, 1 kupček radiča 1, 1 glava zelja zgodnjega in poznega 1—4, ohrovtla 1—3, 1 karfiola 2—6, 1 kupček špinata 1, 1 kg paradižnikov 1—50—2, zelene paprike 4—5 kom. 1, 1 kom. kumarc 2—8, 3—4 za ukisov. 1, buč jedilnih 1—3, 1 lit. graha luščenega 8, fižola v stročju 1, kifelčarja 1, šopek peteršilja 0—25, zelene 0—25, zelenjave za kuho 0—25, 1 kg čebule 1—80—3, česna 14—16, 1 kom. pora 0—25, korenja vrtnega in navadnega 0—25, 1 kom. pese rdeče kup 1, repe 0—10—0—25, kolerabe 0—25—0—50, 1 kg krompirja poznega 0—75—125, hrena 16, zelja kislega 4, repe pisle 2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Pri- gnanih je bilo 12 konjev, 6 bikov, 79 volov, 196 krav in 8 lelet, skupaj 301 komad. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu, dne 30. septembra 1930. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8—50—9, poldebeli 7—750, glavne krave debele 7—8, ple- menske krave 5—6—50, krave za klo- basarje 4—25—4—50, mlada živina 7—9. Prodanih je bilo 197 komadov od ten za izvoz v Avstrijo 5, v Italijo 19 kom.

Mesne cene: Volovsko meso l. 1 kg 18—20, II. 16—18, meso od bikov, krav in telic 12—14, telečje meso l. 24—35, II. 18—20, svinjsko meso sveže 15—27 dinarjev.

Dobave. Prometno-komercijelni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 60 komadov torbic za sprevodnike in vlakovodje, 1 aktovke in 1 ponjave za pokriva- nje voz ter glede dobave 100 kg firne- ža, 30 kg bele oljate cinkove barve, 20 kg email-laka in 25 kg solne kisli- ne. — 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 108 komadov jeklenožičnih kr- lač. (Pogoji so na vpogled pri omenje- nih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1500 ko- madov porcelanastih telefonskih izola- torjev, 50 klopčičev motvoza, 400 pol- pergamentnega papirja, 18 komadov čopičev za slikanje in 10 komadov si- ffov za zidarje; do 13. oktobra t. l. pa glede dobave 400 m slenja, 30 kom- adov porcelanastih izolatorjev, 150 m³ vodnega peska, 10 komadov ležajnih blazinic, 20 komadov lopat in 100 ko- madov železnih drogov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

KUVERTA
DRUŽBA Z O. Z.
Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

Veletrgovina
A. Sarabon
Ljubljana
priporoča
Specerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke - Raznovrstno
rudninsko vodo

Lasna pražarna za
kavo in mlin za dila-
ve z elektr. obratom
Čenki na razpolago!

Trgovci! Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!

VINO CET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

TISKARNA
MERKUR
TRG-IND. D. D.
LJUBLJANA
Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naro-
čila vseh trgovskih in
uradnih tiskovin. Tiska
časopise, knjige, bro-
šure, cenike, statute,
tabele, letake i. t. d.
Knjigoveška dela iz-
vršuje v LASTNI
KNJIGOVEZNICI

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)
Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon štev.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806
Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.